

KUKU
MOPA

БЕЗОПАСЕН НОЩЕН ЖИВОТ

safenightlife.bg

Кои сме ние?

Фондация “Кикимора и Кикимора” е млада феминистка организация, чиято главна цел е да спомогне за създаването на по-приемаща и солидарна социална среда за маргинализираните групи в България.

Куиър Варна е новосъздадена неправителствена организация, посветена на утвърждаването на правата на ЛГБТИ+ общността и тяхното благоразположение в град Варна.

Защо подправянето на напитки е наш основен фокус?

- Човек може да загуби контрол над тялото си и над решенията си.
- Спайкингът поставя човек в уязвима позиция, в която може да се изисква фалшиво “съгласие”, напр. за сексуален акт, кражба и дори трафик.
- Употребата и смесването на вещества могат да завършат с повръщане, загуба на съзнание и смърт.

Кратка история на проекта “Безопасен нощен живот”

- Мотивацията ни да занимаваме с темата
- Социологическо изследване
- Обучения за нашия екип
- Обучения на персонал на заведенията от нашия екип
- Терапевтични групи за подкрепа

Изследване за безопасен нощен живот: Drink-spiking

- Голяма част от хората не знаят какви са симптомите на подправена напитка (48% в националната извадка и 33% сред ЛГБТИ).
- 29% от националната извадка се страхуват от това.
- 52% от ЛГБТИ анкетираните изразяват този страх.
- 3% от националната извадка са били жертви на подправена напитка в заведение.
- 8% от ЛГБТИ респондентите са имали такъв личен опит.
- 9% от националната извадка познават някого, на когото са подправяли напитка.
- 33% от ЛГБТИ респондентите познават жертви на спайкинг, като сред жените ЛГБТИ и жителите на София този процент достига 37%.

Физическа агресия

- 31% от националната извадка се страхуват от физическа агресия.
- 46% от ЛГБТИ респондентите изразяват същия страх.
- 12% от националната извадка са преживели физическо посегателство (удари, ритници, побой).
- 11% от ЛГБТИ респондентите са докладвали същото, но този процент нараства до 23% сред живеещите в малки населени места.

Сексуални посегателства

- 10% от националната извадка се страхуват от сексуално посегателство.
- 56% от ЛГБТИ анкетираните изразяват този страх – над пет пъти повече.
- 7% от националната извадка са преживели сексуално посегателство (нежелано докосване, пошляпване, притискане).
- 47% от ЛГБТИ респондентите са били жертви на сексуално посегателство, като при мъжете ЛГБТИ този процент достига 58%.
- 1% от националната извадка и 3% от ЛГБТИ извадката са преживели изнасилване или друго тежко сексуално насилие.

Какво е спайкинг? Дефиниции.

- актът на добавяне на вещество в нечия напитка с цел да го докара до загуба на съзнание, крайна умора или неспособност да функционира нормално (Речник на “Кеймбридж”)
- да даваш наркотични вещества на някого без негово знание и съгласие, напр. в напитка или чрез спринцовка (Битанската полиция)

Факти за спайкинга

- Не винаги симптомите на спайкинг са лесно разпознаваеми, нито пък веществата действат веднага (с изключение на спайкинг със спринцовка).
- Алкохолът е най-често използваната субстанция за спайкинг.
- Ако някой е в нетрезво състояние е много възможно да е обект на спайкинг.
- Клубовете и баровете не са единственото място, където се случва спайкинг.

Разпознаване на симптоми

- Внезапна замаяност или загуба на координация
- Забавена или неясна реч
- Изразена сънливост или объркване
- Необичайно поведение спрямо приетото количество алкохол

Вещества, използвани за спайкинг

- Няма изчерпателен списък
- Обикновено са от т.нар. “свалячи” и депресанти на ЦНС, но не само
- Както легални, така и нелегални субстанции могат да бъдат използвани за подправяне на пиене

Алкохол: ефекти и рискове

- Алкохолът е депресант – забавя дишането, сърдечния ритъм и мозъчните функции.
- Ефекти: започват след 5–10 минути, пик след 40–60 минути.
- Малки дози: отпускане, еуфория, бърбировост, понижаване на тревожността.
- Средни дози: депресия, тревожност, агресивност, гадене, загуба на памет.
- Високи дози: загуба на баланс, обърканост, спад на температурата, спиране на дишането.

Алкохол и спайкинг

- Алкохолът е най-често използваната субстанция при спайкинг.
- Обикновено се добавя твърд алкохол в напитката без знанието на потърпевшия.
- Резултат: човек изглежда по-пиян от очакваното и съответно по-уязвим.
- Симптоми: рязка загуба на координация, обърканост, загуба на памет, неочаквано прекалено “напиване”

Тестове:

- Дрезер: най-добър в реално време.
- Кръв: най-точен, до 12 часа след употреба.
- Урина: след 12 часа, но не е препоръчителна.

ГХБ: ефекти и рискове

- Гама-хидроксибутират (ГХБ) – депресант, потиска нервната система.
- **Няма цвят, вкус и мирис -> трудно разпознаваем.**
- Разработен първоначално за анестезия, но изоставен заради непредвидим ефект.
- Днес е известен като “грога на изнасилвачите”.
- **В малки дози: еуфория, повишена социалност.**
- **В по-високи дози: забавена реч, сънливост, отслабени рефлексии, проблеми с паметта.**
- **При високи дози: респираторна депресия, задух, повръщане, кома и смърт.**
- Разликата между безопасна и фатална доза е много малка.

ГХБ: употреба и засичане

- Медицинска употреба (в някои страни): лечение на нарколепсия и каталексия, само под строг контрол.
- Лекарствените форми са оцветени за разпознаване, но нелегалното ГХБ често е безцветно.
- Откриване в организма:
- **Кръв: 4–8 часа след прием.**
- **Урина: 8–12 часа.**
- **Коса: месеци след употреба.**
- Особено опасно в комбинация с алкохол – засилва потискането на дишането.

Бензодиазепини

- Забавят психичната дейност.
- Намаляват напрежението и безпокойството.
- Отпускат и свалят психични бариери -> може да отключат агресия или рисково поведение.
- При здрави хора: неприятно отпускане и умора.
- В по-високи дози - > сънливост, унесеност, отслабена памет.

Известни марки: Ксанакс, Лоразепам, Диазепам ползват се като сънотворни и като медикаменти срещу висока тревожност.

Барбитуати

- Подобно на алкохол – еуфория и загуба на координация (малки дози).
- **При големи дози: интоксикация, нарушено равновесие, неясен говор, загуба на контрол над емоциите.**
- **Парадоксални реакции: Вместо успокоение - агресия, раздразнителност, превъзбуда.**

С рецепта: напр. Фенобарбитал

Кетамин

- Нелегална субстанция, много често срещана в клубовете
- **При малки дози: еуфория, чувство за откъсване от реалността, нарушена координация.**
- **При по-големи: халюцинации, обърканост, загуба на двигателен контрол (K-hole).**
- **Високи дози: безсъзнание, кома, потискане на дишането.**
- Кетаминът няма силен вкус и може да бъде разтворен в напитка.
- С алкохол ефектът настъпва бързо – човек изглежда “рязко пиян” и губи контрол.
- Потърпевшите са в безпомощно състояние и не могат да се защитят или да си спомни случилото се.

ВАЖНО ЗА КЕТАМИНА

- Рутинните тестове за наркотици (като стандартни бързи тестове в болници) обикновено не хващат кетамин.
 - Нужно е специализирано изследване (GC-MS или LC-MS/MS – газова или течна хроматография с масспектрометрия).
 - В токсикологични лаборатории и съдебна медицина се правят такива анализи (както и много други)
-
- Кръв: засича кетамин до 24 ч.
 - Урина: 3–7 дни.
 - Коса: седмици–месеци

Антихистамини и спайкинг

- Това са лекарствени средства, често предлагани без рецепта в аптеките като лекарства срещу алергични реакции
- Някои от тях предизвикват отпадналост, нарушена координация и сънливост при прием
- В комбинация с алкохол са опасни за живота
- Засичат се чрез кръв и урина между 24 и 48 часа след прием

Други субстанции и техните ефекти

- **Кокаинови метаболити:**

Еуфория, силна възбуда, безсъние, ускорен пулс, риск от тревожност, параноя, сърдечни проблеми.

- **Метадон** (опиоид за терапия):

Силна сънливост, потискане на дишането. В комбинация с алкохол → висок риск от кома и смърт.

- **Метамфетамин** („пико“, „кристал“).

Много силен стимулант → еуфория, агресивност, безсъние, висок риск от психотични епизоди.

- **Опиати** (кодеин, хероин, морфин):

Силен седативен ефект, болкоуспокояване, еуфория, ротискане на дишането, загуба на съзнание, зависимост.

- **Екстази** (MDMA, ентактоген):

Засилена емпатия, енергия, разговорливост. Риск от дехидратация, хипертермия, сърдечни проблеми.

- **Трициклични антидепресанти** (ТСА):

В терапевтични дози – лечение на депресия. В предозиране → сънливост, замаяност, аритмии, кома.

Казус 1

К. е студентка, живееща в София, която обича да излиза с колегите си от университета на дискотека поне веднъж седмично.

Тя е необвързана и отворена към нови запознанства извън обичайното си обкръжение. В петък вечер, К. е отново на дискотека с колегите си.

Към 3 сутринта, повечето от тях си тръгват от дискотеката и К. остава там с колежката си М.

Не след дълго се появява млад мъж, който подарява на К. роза и ѝ предлага питие.

След като го изпива, К. която е консумирала алкохол преди часове е във видимо нетрезво състояние. Мъжът настойчиво се опитва да я убеди да си тръгнат заедно.

Какво бихте направили, ако бяхте...?

- а. приятелката на К.?
- б. персоналът на заведението?
- в. посетител на заведението?

Важно е да разгледаме всички тези ситуации, защото всеки от нас може да е в ролята на приятел, работещ в заведение или страничен наблюдател.

Ако сме приятелката на К. и забележим, че нейното състояние се влошава, можем:

- Да останем с нея, без значение какво казва мъжът. Ако К. изведнъж изглежда много по-пияна, отколкото би трябвало, това е червен флаг.
- Можем да я дръпнем и да попитаме дискретно: “Добре ли си? Познаваш ли този човек?”

Ако не ни изглежда в адекватно състояние, можем да кажем:

- “Не мисля, че е добра идея да си тръгваш с него. Ще извикам такси, тръгваме си заедно.”

Ако човекът настоява, веднага се обръщаме към:

- Охраната или
- Бармана/персонала, за да помогнат.
- Правим всичко възможно да не я оставя сама. Можем да звъннем на някой от колегите, които вече са си тръгнали, за помощ.

Ако сме охраната на заведението:

- Наблюдаваме посетителите като цяло и ако състоянието на К. се е променило рязко, това може да е признак на подправена напитка.
- Приближаваме се и питаме дали се чувства добре и дали познава мъжа около нея.
- Говорим с приятелката/колежката, за да изясним случващото се
- Викаме такси, ако се налага, за да може да се прибере К.
- Ако мъжът става агресивен, можем да извикаме полиция.

Ако сме страничен наблюдател:

- Можем да се приближим и да попитаме как е К., да разберем с кого е.
- Да се обърнем към охраната и като цяло към персонала на заведението.

Ако сме барман или сервитьор на смяна:

- Забелязваме, че мъжът предлага питие и К. Внезапно се променя.
- Ако ние сме сервирали, обръщаме внимание как К. е изглеждала преди и след.
- Ако тя изглежда дезориентирана или прекалено пияна за времето, в което е пила, спираме да сервираме.
- Подаваме сигнал към охраната или мениджъра на заведението.
- Подхождаме тактично:
- “Всичко наред ли е? Може би е време добре си починеш малко.”
- Не позволяваме на мъжа да я изведе, ако има съмнение, че тя не е в състояние да се съгласи адекватно!

Казус 2

Дж. е на 30 г., необвързана. Запознава се с Й., чужд гражданин, в приложение. Двамата излизат на няколко срещи, включително на вечери. Й. е много възпитан и галантен, прави много добро впечатление. Двамата отиват на бар. В някакъв момент Дж. се буди сама и на улицата, с множество наранявания. **Оказва се в Спешно отделение, а изследванията ѝ показват наличие на високи дози гуазапам в кръвта.**

Funded by the
EL*С

Funded by
the European Union

**КУКУ
МОРА**

Важно, ако сме персонал:

Това, че двама души са дошли заедно и изглеждат като двойка не означава, че човекът в неадекватно състояние е в безопасност.

Не даваме повече алкохол на потърпевшия човек. Не предлагаме и вода.

- При сериозно състояние -> звъним веднага на 112.
- Съхраняваме напитката - ако сме барман я отсервираме деликатно и я пазим.
- Ако сме охрана се опитваме да задържим потенциалния извършител в заведението до идването на полиция.
- Ако сме посетители уведомяваме охрана/бармани/мениджър.

Четири стъпки за подаване на сигнал към спешен телефон 112:

1. Избираш телефон 112 без допълнителен код за населено място.

2. Кой си?

Даваш пълното си име щом ти вдигнат. Анонимни сигнали не се приемат от спешния телефон.

3. Къде си?

Опиши местоположението, на което се намираш:

- населено място и адреса (ако го знаш) или ориентир
- име на заведението, ако си в заведение.

Не изпускай детайлите - от къде се влиза, на кой етаж си или нещо друго специфично.

4. Какво се е случило и колко са пострадали?

Опиши накратко инцидента и какво е състоянието на пострадалия/те (например - сбиране, загуба на съзнание, дезориентация, кръвене и др.)

Бърз тест на знанията

- За спайкинг се използват единствено **нелегални субстанции.**

Вярно/Грешно

- Най-разпространено средство за спайкинг е **алкохолът.**

Вярно/Грешно

- Ако някой изглежда много пиян, най-вероятно е просто прекалил с алкохола.

Вярно/Грешно

- За спайкинг се счита единствено подправяне на **питие/инжектиране на вещества в баровете и нощните клубове.**

Вярно/Грешно

Funded by the
EL*С

Funded by
the European Union

**КИКИ
МОРА**

KUKU
MOPA

БЕЗОПАСЕН НОЩЕН ЖИВОТ

safenightlife.bg

Funded by
the European Union

“Funded by the EuroCentralAsian Lesbian* Community and funded by the European Union.”